

PANELDEBAT: ERFARINGER MED ANVENDT ARBEJDSMILJØFORSKNING I ET VIRKSOMHEDSPERSPEKTIV

AMFF konferencen 2025

Radisson Blu Scandinavia Hotel – d. 04.06.2025

Partner, Forskningsleder, PhD

Ulrik Gensby

uge@teamarbejdsliv.dk



VIRKSOMHEDSSAMARBEJDE OM BRUG AF ARBEJDSMILJØFORSKNING

- Hvad er vidensmobilisering?
- Modeller for vidensmobilisering

DEFINITIONER

- Vidensmobilisering kan kort defineres som:

”Den proces, hvorved viden får praktisk anvendelse”

(Budtz Pedersen & Gensby 2022)

- Mobilisering af forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø kan defineres som:

’En proces, hvor forskere, brobyggere og virksomheder samarbejder om aktiviteter til at sikre, at arbejdsmiljøforskningen får praktisk anvendelse’

(Gensby et al. 2019)

MODELLER FOR VIDENSMOBILISERING

FIRE ARKETYPER

Typisk
envejs

Ofte
'End of
Grant'

Arbejdsmiljøforskning



Forskere

- Det lineære model: Fokus på vidensspredning og formidling/kommunikation hvor forskere *udbreder* viden for at nå potentielle brugere (push).
- Det cykliske model: Fokus på vidensoverførsel gennem en trinvis proces, hvor brugerne *efterspørger* viden ift. problemforståelse og mulige løsninger (pull & push).
- Det interaktive model: Fokus på vidensudveksling, hvor brobyggere *faciliterer* dialog om og/eller oversætter viden i bruger kontekst (exchange).
- Det systemiske model: Fokus på vidensoversættelse og grænseovergange mellem forskellige dele (subsystemer) i et system, hvor forskere og brugere *samskaber* viden i løbet af forskningsprocessen (co-creation).

Arbejdsmiljø i praksis



Forskningsbrugere

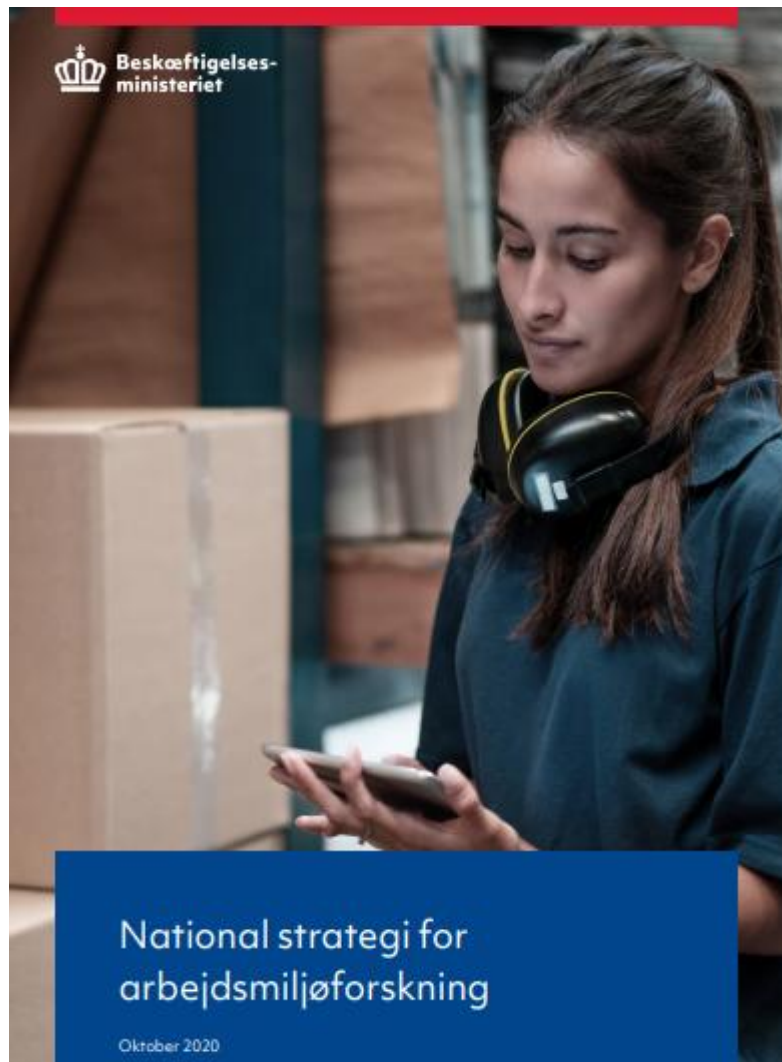
Typisk
tovejs

Ofte
løbende

UDFORDRINGER OG FORDRINGER FOR VIRKSOMHEDSSAMARBEJDE

- Helix perspektivet og den nationale strategi for arbejdsmiljøforskning
- Hvordan inddrage virksomheder?
- Hvornår inddrage virksomheder?
- Hvad udfordrer inddragelse af virksomheder?

DEN NATIONALE STRATEGI FOR ARBEJDSMILJØFORSKNING



- Viden om, hvordan interventioner og indsatser på arbejdspladserne, fra myndigheder og andre aktører implementeres og udbredes bedst muligt, er begrænset.
- Det er en ambition, at der fremadrettet er et større fokus på at sikre mobilisering af ny viden.

Det kan bl.a. ske ved:

- At øge brobygning mellem forskning og praksis, via systematisk inddragelse af interessenter, målgrupper, og virksomhedsnetværk
- At stille krav om potentiel samfundsmæssig impact i forbindelse med tildeling af forskningsmidler
- At både forskere og interessenter har fokus på at sikre mobiliseringen af ny viden
- **Forskere** skal på den ene side være opsøgende i forhold til vidensbehovet blandt virksomheder, rådgivere, myndigheder osv, således at forskningen ikke kun drives af push-faktorer (forskernes egne idéer og ønsker), men også af pull-faktorer (virksomhedernes behov for viden) og udveksling af information idéer og erfaringer med forskningsbrugere
- **Interessenterne** skal på den anden side sikre, at de har kapacitet til at gå i dialog med forskere om forskningsbehov i praksis, til at vurdere og fortolke ny viden og understøtte implementeringen af nye tiltag baseret på ny viden på arbejdspladserne.

MOBILISERING AF FORSKNINGSVIDEN I ET HELIX PERSPEKTIV

FORSKNINGSFELTET

Forsker og uddanner:

Universiteter & Det Nationale
Forskningscenter for Arbejdsmiljø

Udredede effekter på mennesker:

Arbejdsmedicinsk klinik

RÅDGIVNINGFELTET

Faciliterer og rådgiver:

Arbejdsmiljørådgiverne

**Tilbyder information og
værktøjer:**

Branchefællesskaber for
Arbejdsmiljø (BFA'er)

VIRKSOMHEDSFELTET

**Varetager arbejdsmiljøet på
arbejdspladserne:**

Ledere, HR-afdelinger,
tillidsvalgte AMO/SU/MED

MYNDIGHEDSFELTET

**Vejleder og sørger for, at
reglerne bliver overholdt:**

Arbejdstilsynet

**Yder økonomisk støtte til
projekter:**

Arbejdsmiljøforskningsfonden

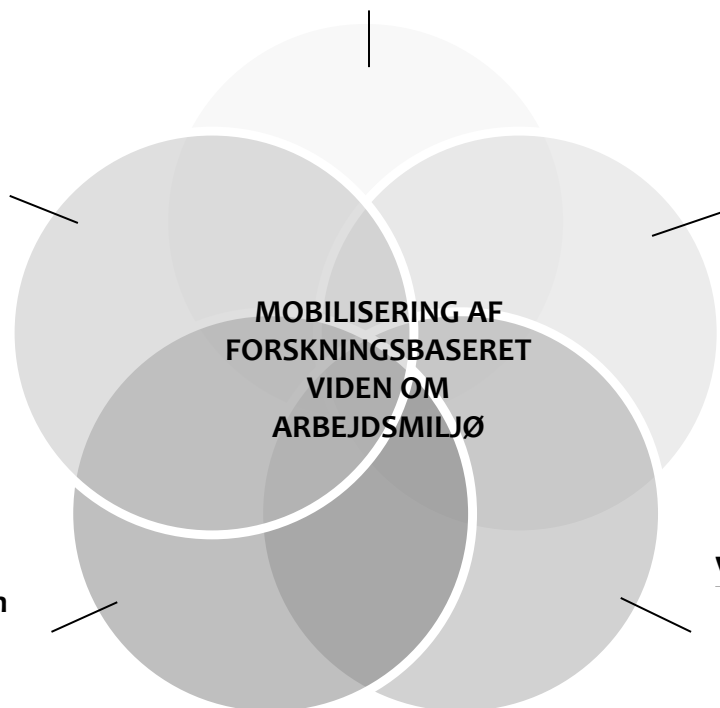
Laver politik og regulering:

Beskæftigelsesministeriet og
Arbejdsmarkedets
Erhvervsforsikring

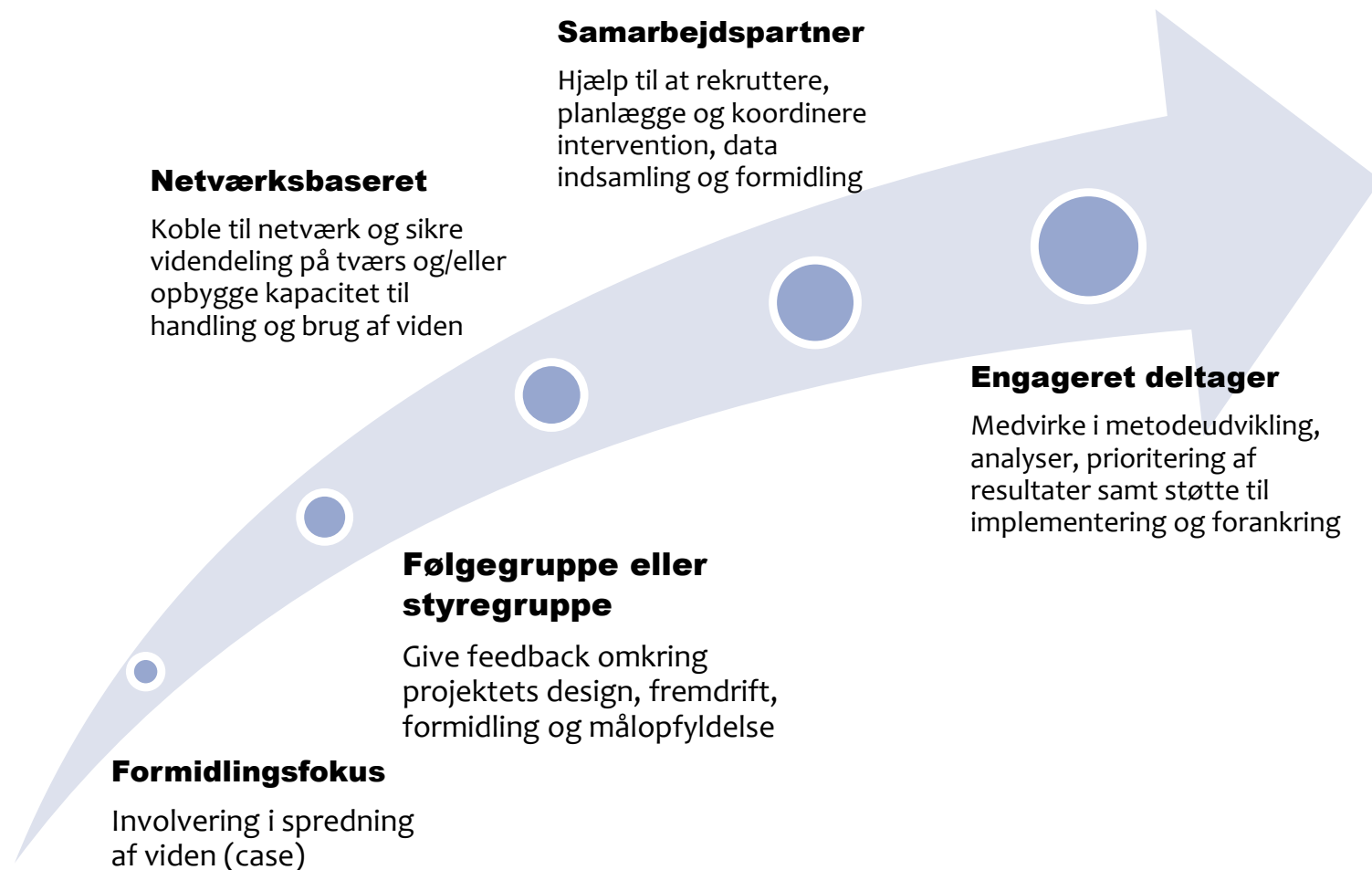
PARTSFELTET

**Understøtter social dialog om
forebyggelse og
arbejdsmiljøindsatser:**

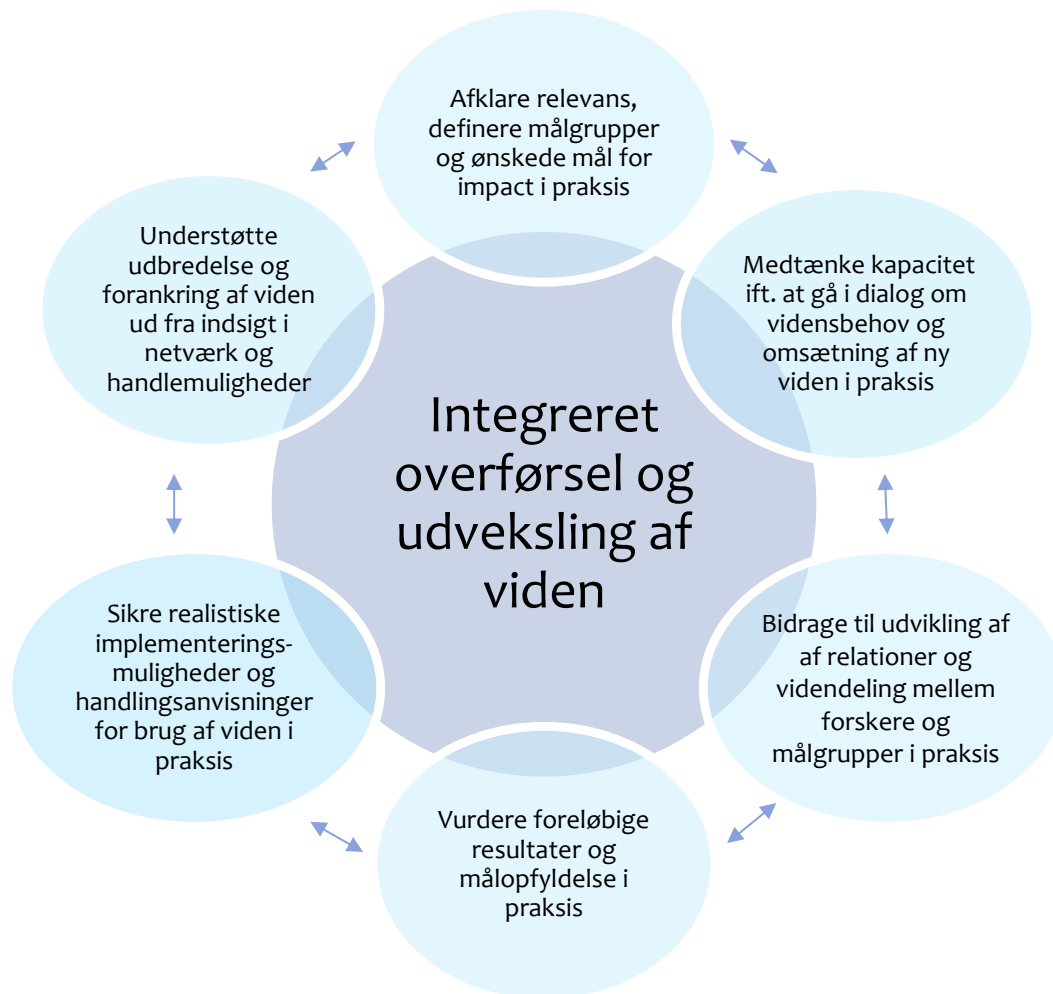
FH/LO-området, DA, DI, CO-I
Aftalebaserede rådgivningstjenester
(BamBus, SPARK, TekSam)



HVORDAN INDDRAGE VIRKSOMHEDER I FORSKNING?



HVORNÅR INDDRAGE VIRKSOMHEDER I FORSKNINGSPROCESSEN?



HVAD UDFORDRER INDDRAGELSE AF VIRKSOMHEDER I FORSKNING?



Inspirationskatalog for etablering
og facilitering af praktisk anvendt
forskning i partnerskaber

Velliv
Foreningen
teamarbejdsliv

Erfaringsopsamling på tværs af 'de tre partnerskaber'

UDFORDRINGER:

1. Det er ikke altid, at det er muligt at få alle relevante aktører repræsenteret i partnerskabet – hvor central skal man være for at deltage?
2. Ordet 'partnerskab' giver både en positiv følelse af ligeværdighed og kan opleves som en forpligtethed som aktører kan være tilbageholdende med at påtage sig
3. Det er udfordrende at samle aktører omkring et partnerskab, hvor der ikke opleves et behov eller er tradition for samarbejde
4. Det kan være udfordrende at skabe en fælles forståelse af, hvad der skal opnås med partnerskabet
5. Det er udfordrende at få aktører interesseret i at løfte et konkret udviklingsarbejde i fællesskab, hvor de ikke er klar over, hvad det fælles handler om er
6. Det kan være en udfordring at være loyal overfor partnerskabets projektidé og målgruppe, hvis den ikke matcher 100 % med fondens strategiske tildelingskriterier
7. Det kan være en udfordring for nogle aktører at afsætte tid til møderne indimellem øvrige arbejdsopgaver
8. Det er tidskrævende at etablere relationer og opbygge tillid mellem deltagerne, når der er forskellige interesser i spil.

OPSAMLING

- **Virksomhedssamarbejde om brug af arbejdsmiljøforskning i fremtidige forskningsprojekter.**
- **Mulige overvejelser til ny fælles praksis:**
 - Den valgte model for vidensmobilisering
 - Ressourcer til overførsel og udveksling af viden undervejs i forskningsprocessen
 - Samarbejde med interessenter og deres engagement og brobyggerrolle
 - Facilitering af den praktiske mobilisering af viden og dialog med virksomheder
 - Systematisk afrapportering af vidensmobilisering og virksomhedssamarbejde

PANELDEBAT

- Spg. 1: Hvad håbede I på af udbytte ved at deltage i et forskningsprojekt?
- Spg. 2: Hvad har motiveret jer til at deltage? (Aktuelle emner I har arbejdet med på virksomheden, mulighed for at få ny viden eller andet?)
- Spg. 3: Hvordan ønsker I som virksomhed at blive inddraget i forskningen? Levede inddragelsen i projektet op til jeres forventninger?
- Spg. 4: Hvad er det for en form for viden fra projektet eller fra forskning mere generelt, som I kan handle på?

REFERENCER

- Budtz Pedersen D, **Gensby U.** (2022). Vidensmobilisering og vidensbrobygning: En oversigt over modeller og metoder. Økonomi & Politik, 95 (2) 11-22
- **Gensby U.** (2020). Inspirationskatalog for etablering og facilitering af praktisk anvendt forskning i partnerskaber. Velliv Foreningen.
- **Gensby U**, Sørensen OH, Dyreborg J. (2020) Der er behov for brobyggere, hvis forskningsviden om arbejdsmiljø i højere grad skal kunne understøtte forebyggelse på arbejdspladsen i Kabel A (red.) Et arbejdsliv i verdensklasse – et debatoplæg om forebyggelse i arbejdsmiljøindsatsen. AM-PRO - Paraplyorganisation for Arbejdsmiljøprofessionelle.
- **Gensby U**, Limborg HJ, Dyreborg J, Bengtsen E, Malmros P. (2019). Mobilisering af forskningsbaseret viden om arbejdsmiljø: Bedre sammenhæng mellem forskning og praksis. Roskilde Universitetsforlag
- Goodman MS, Sanders Thompson VL. (2017). The science of stakeholder engagement in research: classification, implementation, and evaluation. Translational Behavioral Medicine. 7 (3) 486-491.
- Keown K, Van Eerd D, Irvin E. (2008). Stakeholder engagement opportunities in systematic reviews: knowledge transfer for policy and practice Journal of Continuing Education in the Health Professions 28 (2) 67-72
- Lavis JN, Robertson D, Woodside JM, McLeod CB, Abelson J.; the Knowledge Transfer Study Group. (2003). How can research organizations more effectively transfer research knowledge to decision makers? The Millbank Quarterly, 81(2), 221-248.
- Van Eerd D, Saunders R. (2017). Integrated knowledge transfer and exchange: An organizational approach for stakeholder engagement and communications. Scholarly and Research Communication, 8, 1-18.